

Suluboya; su temelli bir boya türüdür, kapatıcı bir boya türü değildir, kâğıt üzerinde şeffaf ve ışıklı bir görünümü vardır.

Pastel; toz halinde bir boyadır, kullanımını kolaylaştırmak için tebeşir benzeri bi-çimlerde yer alır. Çok geniş bir ton yelpazesine sahiptir, kırılğan bir boya türüdür. Yumuşak, kadifemsi bir görünüm oluşturur, hassas bir yapısı olduğundan, çalışılan yüzey üzerinde spreyci biçimli sabitleyiciler kullanılır.

Guaş; su temellidir, su ve fırça kullanılarak çalışılır, ancak suluboya gibi şeffaf değil, kapatıcı bir boya türüdür.

Karakalem; Kurşun kaleme benzer ancak, farklı sertliklerde ve kalınlıklardadır. Tarama, leke, doku oluşturmaya uygundur. Özellikle desen çalışmalarında tercih edilen bir malzemedir.

Füzen; Yakılarak kömür haline getirilen odun kalemidir. İslî bir görüntüsü vardır. Uçucu bir yapısı olduğundan, sabitleyici spreyciler kullanılabilir.

Lavi; Tek rengin tonlamalarıyla suluboya tekniğinde yapılan bir çalışmadır. Fırça ile çalışılır.

Baskiresim; Metal, ağaç, taş, linol gibi malzemeler üzerindeki çalışmaların, çoğunlukla kâğıt üzerine transfer edilmesiyle elde edilen ve çoğaltılabilir yapısıyla farklılık taşıyan zengin bir resim tekniğidir.

Duvar üzeri teknikler: Duvar resmi, duvar sıvası üzerine dolaysız olarak uygulanan bir resim türüdür. Duvar, kâğıt, tuval gibi malzemelerden önce resim yüzeyi olarak kullanılmıştır. Duvar resminde ağırlıklı olarak kullanılan teknikler,

Fresk; duvar yüzeyine yaş siva üzerine boya ile resim yapılır ve siva kurudukça boya duvarla bütünleşerek kalıcı bir hal alır.

Tempera; Kurumuş alçı yüzey üzerine yumurta akı, bal, yapıştırıcı ve suyla uygulanır.

Seramik; Kil plaka yüzey üzerinde oluşturulan resmin fırınlanması sonucu elde edilen yüzeyin duvar üzerine monte edilmesiyle elde edilir.

Mozaik; Taş ya da cam küplerin siva tabakası üzerine yan yana dizilmesiyle oluşan bir resim tekniğidir.

Cam üzeri teknikler: Cam ve ışığın özelliklerinden faydalanmak üzere kullanılan bir resim yüzeyidir.

Vitray; Işıklı cam resmi olarak da bilinir. Işık cam yüzeyin arkadan yansısıyla optik bir derinlik elde edilir. Kendi içinde alçılı, betonlu ve kurşunlu vitray gibi uygulama farklılıklarına sahiptir.

Resim sanatını konuları

Bir resmin anlaşılmasını, değerlendirilmesini kolaylaştıran tanımlamalardan biri de resmi konusuna göre belirlemek olabilir. En genel haliyle Resmi oluşturan konular: Manzara; “Peyzaj” da denir. Manzara resimlerinde, yer yer figür bulursa da ana anlatım doğa üzerinedir. Batıda manzara resmine ait bilgilerin Yunan Helenistik dö-nemine değin uzandığı söylenmektedir.

Ölü Doğa; Natürmort da denir. Canlı doğa dışındaki nesnelere konu alan resim türüdür. Gündelik yaşamda her an karşılaşılan nesnelere -meyveler, sebzeler, vazoda çiçekler, cam, metal, ahşap kullanım eşyaları, masa ya da başka bir yüzey üzerinde düzenlenen, sergilenen objeler, bu tür resimlerin ana karakterleri olmuştur. Portre; Kişinin (ölü ya da sağ, gerçek ya da düşsel) bireysel özelliklerini betimleyen resim türüdür. Sanatçının kendi özelliklerini betimlediği kendi portresine ‘otopotre’ denir. Portrede sadece yüz değil, vücudun yarısı ya da tamamı da vurgulanabilir. Çıplak; ‘Nü’ de denir. Tarihsel süreçte Çıplak, zarafet, aşk, güzellik gibi kavramlara öncülük etmekle birlikte, her dönemde o dönemin özelliklerini de yansıtan bir yanı vardır. Günümüzde plastik sanatlar eğitiminin önemli bir aşaması sayılan çıplak figür çalışmaları, insan anatomisinin doğru biçimde görülmesi, algılanması ve yorumlanması üzerine kurgulanan temel bir uygulama eğitimidir.

Desen; Çizim de denir. Birçok malzemeyle uygulanabilen bir anlatım biçimidir. Çalışılan yüzey üzerinde biçimlerin renk ve leke alanları yerine ağırlıklı olarak çizgilerle anlatılmasıdır. Başlı başına bir resimsel anlatım yolu olmasının yanında, desen, aynı zamanda, nesnelere resim haline getirilmeden önceki ön çalışmalarını da anlatan bir anlatım biçimidir. Plastik sanatlar eğitimi veren kurumlarda desen dersleri, eğitimin temeli sayılır.

Soyut; Abstre sanat da denir. Soyut sanat, nesnel olmayana ya da figüratif olmayana anlatır diyebiliriz. Burada soyutlanan, doğadaki bir nesnenin yorumlanıp biçiminin bozulması, çözülmesi ya da ayrıştırılması olabileceği gibi tamamen düşsel bir nesne de olabilir. Resim Sanatında, konu seçimini belirleyen sanatçının, aynı biçimde malzeme ve tekniğini de belirleyerek uygulama özgürlüğüne sahip olduğunu unutmamamız gerekir.

Meslek ve sanat olarak mimarlık

İnsanoğlu, barınmak, yaşamak ve doğa şartlarından korunmak için bir mekâna ihtiyaç duyar ve bu mekânı, kendine özgü kültürel, fonksiyonel, teknik ve farklı zevklerde yaratır. Bu bağlamda mimari, fiziksel mekânı, uygun ölçülerde doğru tasarlama ve kurma sanatı ve bilimi olarak tanımlanabilir. Mimari, daha iyi bir yaşam ve çevre için, geçmişten gelen tüm bilgileri gelecek kuşaklara aktarmalıdır. Başarılı bir mimari için sağlık, işlevsellik, estetik, ekonomiklik, süreklilik-kalıcılık, gibi faktörlerin gerekliliği esastır. Mimari, uygarlığın doğrudan etkisi altında kalan kültür dallarından biridir. Toplumların kültürel özelliklerine bağlı olarak, biçimsel ve mekânsal olarak, malzeme kullanımı ya da inşa tekniği bakımından değişiklik gösterebilir. Rönesans’la birlikte, resim, heykel ve mimari üst düzeyde “güzel sanatlar” kapsamında değerlendirilmiştir. “heykel” ile “mimari”, plastik sanatların iki temel dalı olarak görülmüştür. Günümüzde mimari, bilim ve teknolojinin sanatla bir arada kullanıldığı, sanat ve zanaatın birleştiği durumda, mekân tasarlama sanatı olarak kabul edilebilir. Mimari, insanın kendisini ve kültürünü yeniden üretmesinin bir aracıdır.

Mekân, içinde yaşamın gerçekleştiği fizik ortam olarak da tanımlanabilir. Fiziksel, algısal ve kavramsal boyutları bulunmaktadır. Fiziksel boyut, mekânın biçimini oluşturmaktadır. Onun

görsel biçimi, ışık kalitesi, boyutları ve ölçeği tamamen toplam biçimin elemanları tarafından tanımlanan sınırlarına bağlıdır.

Mekân bir boşluktur ve sürekli olarak varlığını sarıp sarmalar, bizi etkiler. Mekânsal hacim boyunca hareket eder, biçim ve nesnelere görür, sesleri duyar, esintiyi hisseder ve bahçede açan çiçeklerin kokusunu alırız. Mekân, ahşap ve taş gibi maddesel bir özür. Ancak doğası itibarı ile biçimsizdir. Mimariden aldığımız zevkin büyük bir kısmı gerçek mekandan gelir. Estetik olarak mekânın büyük önemi vardır.

Her şeye rağmen tüm fiziksel özellikler, mekânı ve mekân algısını tanımlamaya yetersiz kalmaktadır. Bu bağlamda, ilk kulübeden, ilk mağaradan apartmanımıza, okula, çalıştığımız büroya kadar tüm mimari yapıtların, anlaşılabilirlikleri ve yaşanabilirlikleri için dördüncü boyuta yani “zaman” faktörüne ihtiyaç vardır. Mekânı anlayabilmek ancak o mekânı deneyim-leyerek mümkündür. Mekânın, temel fiziksel elemanları bulunmaktadır. Bu fiziksel elemanların zaman içinde deneyimlenmesi ve tanınması ile yaratılmış olan mimari düzenin ve mekânın algılanması sağlanır. Bu algının sağlanabilmesi ise mekânı oluşturan fiziksel elemanların belli bir düzen, denge, oran ya da örüntü içinde bulunması ile mümkündür. Mekândaki oranlar ve mekânın ölçeği, o mekânın tasarımının dengesini, kompozisyonunu ya da hiyerarşisini gösterir.

Biçimin, oranlamanın, ölçeğin, dokunun, ışığın ve sesin yarattığı mekânsal nitelikler, bir mekânın algılanabilmesini mümkün kılar. Bir mimari mekân “yürüyerek ve gezilerek” algılanabilir. Bir mekânın algılanmasında, onun sınırlarının da, en az mekânın içindekiler ya da mekânın bileşenleri kadar etkisi bulunmaktadır. Mekânın sınırı, “iç ve dış”ı yani içerde olmanın farkını yaratır. Mekânı oluşturan sınırlar, fiziksel bariyerler şeklinde olabileceği gibi başka duyarlarla algılanabilecek biçimde de olabilir. Önemli olan, mekânın sınırlarının algılanabilir olmasıdır.

Mekânın üretilmesi ile yaratılması arasında bir fark bulunmaktadır. Üretim daha çok zanaata dayanan bir eylemken, mekânın yaratılması ancak mekânın tasarlanması ile mümkündür. Tasarım, bilgilerin bir araya getirildiği bir sentez evresidir. Tasarlama, rasyonel ve sayılara dayanan bir evre değil, estetik gibi öznel yargılara da yer veren bir evredir. Tasarlama, bir biçim verme eylemidir. Ürünü sanat eseri yapan, özgün olarak yaratılmış olmasıdır. Öte yandan, bir mekânın üretilmesi sürecinde, büyük ölçüde deneyimlere bağlı kalınır. Zanaatkârın, üreteceği işle ilgili geniş bir kültürü vardır. Bu kültür kuşaktan kuşağa geçerek benzer ve yakın biçimlerin ortaya çıkması ile sonuçlanır. Bu, bir tür deneme-yanıma-düzeltilme yöntemidir.

Günümüz mimari anlayışında, hem zanaatın biriktirdiği kültürel ve teknik bilgiye ihtiyaç vardır hem de günümüz çağdaş dünyasının gerektirdiği, ihtiyaçlara karşılık verebilen, planlama ve programlama aşamalarından sonra, bütüncül bir yaklaşımla özgün mekânın yaratılması sürecine ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu bağlamda mimari, hem zanaatı hem de sanatı birleştiren bir disiplindir. Sürekli olan bu değişim sürecinde mimari tasarım, yalnızca bina ve mekân tasarımı değil, fiziksel çevrenin oluşturulmasında da etkindir. Tarih, kültür, sosyal düşünce, sembolizm, fonksiyon, yer, sürdürülebilirlik, iklim, fizik kuralları, zaman ve maliyet gibi tüm bileşenlerinden esin alabilen

bir tasarıma ulaşılabilirleridir. Mekân, “insanı çevreden belli bir ölçüde ayıran ve içinde eylemlerini sürdürmesine elverişli olan boşluk ve sınırları gözlemci(ler) tarafından algılanabilen uzay parçası” olarak tanımlanabilir. Mekân, aslında, içinde yaşadığımız, yürüyüp dolaşabildiğimiz bir hacimdir. Mekân üç boyutludur. Mimari tasarım, mekânın bulunduğu yer ile ilişki kurmasını sağlar. Mekânın, fiziksel elemanları ve kullanıcı ile kurduğu iç dengesinin, yakın çevresi ile kurulması esastır. İçinde bulunduğu yerleşim (yapılı çevre) ya da doğal çevre, iklim özellikleri (güneş, rüzgâr, sıcaklık, yağış, vb.), topografya ve mekânın bulunduğu “yer”in sosyal ve kültürel karakteri ile de mutlaka ilişkilendirilmelidir.

